

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE

26 septembrie 2023

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție
Completul de judecată în componența:

Președinte – Țurcan Anatolie,
Judecători – Daguța Sergiu, Talpă Boris, Eremciuc Ghenadie, Parfeni Oxana,

a judecat fără citarea părților, recursul declarat de către avocatul Musteață Sergiu, în numele inculpatului, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 20 octombrie 2022, în cauza penală în privința lui

Melentiev Vladimir xxxxxx.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 14.02.2020 – 31.03.2021;
Instanța de apel: 22.04.2021 – 10.11.2021;
Instanța de recurs: 15.02.2022 – 11.04.2022;
Instanța de apel: 18.05.2022 – 20.10.2022;
Instanța de recurs: 13.01.2023 – 26.09.2023.

Asupra recursului menționat, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție
c o n s t a t ă:

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 31 martie 2021, Melentiev Vladimir a fost condamnat în baza art.174 alin.(1) Cod penal la 5 ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis.

A fost *anulată* condamnarea cu suspendarea condiționată a executării pedepsei stabilită lui Melentiev Vladimir prin sentința Judecătoriei Chișinău din 23 octombrie 2018.

Potrivit art. 85 alin. (1) Cod penal, prin adăugirea parțială *la pedeapsa aplicată prin noua sentință* a pedepsei aplicate conform sentinței Judecătoriei Chișinău din 23.10.2018, i-a fost stabilită pedeapsă de 6 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții de gestionare a substanțelor chimice și farmaceutice pe un termen de 3 ani.

În temeiul art.85 alin.(1) Cod penal, prin adăugirea parțială *la pedeapsa aplicată prin noua sentință* a pedepsei neexecutate aplicată prin sentința Judecătoriei Râșcani, mun. Chișinău din 24.09.2016, i-a fost stabilită pedeapsă definitivă de 7 ani și 6 luni închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții de gestionare a substanțelor chimice și

farmaceutice pe un termen de 3 ani, cu executare în penitenciar de tip semiînchis, începând din 31.03.2021, urmând ca *durata executării pedepsei închisorii instituită în baza sentinței Judecătoriei Râșcani, mun. Chișinău din 24.09.2016, să fie computată pe parcursul executării pedepsei.*

S-au încasat de la Melentiev Vladimir în beneficiul statului, cheltuielile judiciare în sumă de 3 580 lei.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță a constatat că, inculpatul Melentiev Vladimir, la 01 ianuarie 2020, orele 21:00, fiind în stare de ebrietate alcoolică, urmărind scopul satisfacerii poftelor sexuale cu Xxxxxx xxxxxx, știind cu certitudine că aceasta este minoră și că nu a împlinit vârsta de 16 ani, dându-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, prevăzând urmările lor și dorind în mod conștient survenirea acestora, a condus-o în ap. nr.1 din xxxxxx xxxxxx xxx, xxxxxx, unde locuiește și acolo, acționând cu intenție directă îndreptată spre atingerea scopului stabilit, a întreținut cu minora raport sexual altul decât violul, în forma actelor de penetrare vaginală.

Astfel, acțiunile inculpatului au fost încadrate juridic în baza art.174 alin.(1) Cod penal – *raportul sexual altul decât violul, acte de penetrare vaginală, comise asupra unei persoane despre care știa cu certitudine că nu a împlinit vârsta de 16 ani.*

3. Nefiind de acord cu sentința avocatul Musteață Sergiu, în numele inculpatului Melentiev Anatolie, a declarat apel, prin care a solicitat casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care să fie încetat procesul penal, în legătură cu existența circumstanțelor care exclud tragerea la răspundere penală.

În motivarea apelului a indicat că, ordonanța de punere sub învinuire din 04.02.2020 pe art.174 Cod penal, a fost emisă în afara urmăririi penale, nefiind pornită urmărirea penală conform rigorilor legii procesul-penal. Totodată, a indicat că, a fost încălcat și principiul *non bis in idem*, prevăzut la art.4 al Protocolului nr.7 al Convenției Europene pentru Drepturile Omului.

De asemenea a indicat că, prima instanță eronat a constatat că inculpatul nu a recunoscut vinovăția, or, acesta s-a folosit de dreptul procesual de a nu da declarații, respectiv, constatarea că el nu a recunoscut vinovăția este greșită juridic.

Constatarea primei instanțe precum că, fiind audiat în calitate de învinuit de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.174 alin.(1) Cod penal, inculpatul și-ar fi recunoscut vinovăția integral și ar fi menținut declarațiile anterioare, este una eronată, or, Melentiev Vladimir nu a dat declarații în calitate de învinuit, nu a semnat nici un proces-verbal de audiere în calitate de învinuit, iar declarațiile au fost redactate din timp de procuror, contrar prevederilor procesual-penale.

La fel, prima instanță a neglijat încălcările procesuale penale menționate, punându-i direct întrebarea inculpatului dacă recunoaște vinovăția, pe când trebuia să-l întrebe dacă dorește să dea anumite declarații asupra acuzației aduse.

Mai mult, prima instanță nu a examinat argumentele apărării privind falsificarea ordonanței procurorului din 03.01.2020, or, s-au invocat date serioase privind falsificarea acestei ordonanțe cu dată din urmă, plasarea ei printre actele dosarului penal, cu necesitatea evidentă de a șterge și modifica numerotarea paginilor cauzei penale.

A invocat că, ordonanța din 03.01.2020, falsificată de procurorul N. Guriev, nu era la dosarul cauzei penale la momentul prezentării părții apărării a materialelor cauzei penale

la 04.02.2020 în incinta Penitenciarului nr.4 și nici nu i-a fost adusă la cunoștința lui Melentiev Vladimir la etapa urmăririi penale, lipsind semnătura acestuia sau a apărătorului său că le-a fost adusă la cunoștință ordonanța menționată sau alte probe în acest sens.

La caz, în baza ordonanței falsificate, prima instanță a făcut trimitere la prevederile art.284 alin.(5) Cod de procedură penală, argumentând că, concomitent cu scoaterea de sub urmărire penală, este posibilă continuarea procesului penal.

Totodată, procurorul a încălcat termenele procesuale obligatorii privind menținerea persoanei reținute în calitate de bănuț, iar ordonanța privind eliberarea persoanei reținute din 03.01.2020, orele 13:20, a fost numerotată inițial cu nr.40, ulterior, pentru a putea plasa în dosar ordonanța falsificată, procurorul a renumerotat ordonanța privind eliberarea persoanei reținute de la nr.40 la nr.42 - ordonanță care a conținut ștersături în locul plasării numărului documentului. Prin urmare, ordonanța de punere sub învinuire este lovită de nulitate, datorită încălcării termenelor procesuali.

Mai mult, indiferent de declararea nulității ordonanței de punere sub învinuire, pe motivul încălcării termenelor procesuali, procedurile penale în această cauză penală urmează a fi încetate, deoarece se încalcă dreptul de a nu fi urmărit de mai multe ori pentru aceleași acțiuni.

În context, nulitatea ordonanței de punere sub învinuire pe art.174 Cod penal a fost invocată atât la momentul aducerii la cunoștință a ordonanței de punere sub învinuire, cât și la informarea despre terminarea urmăririi penale, prezentarea materialelor cauzei spre cunoștință și în ședința preliminară în primă instanță.

4. Potrivit deciziei Colegiul penal al Curții de Apel Chișinău din 10 noiembrie 2021, apelul a fost respins, ca nefondat.

4.1 Instanța de apel a constatat că instanța de fond, cercetând în cumul probele administrate prin prisma admisibilității, pertinentei și concludenței, utilității și veridicității, raportate la declarațiile date în ședința de judecată și probele administrate, a stabilit corect situația de fapt, dând faptelor reținute în sarcina inculpatului încadrarea juridică corespunzătoare în baza art.174 alin.(1) Cod penal, adică – *raportul sexual altul decât violul, acte de penetrare vaginală, comise asupra unei persoane despre care știa cu certitudine că nu a împlinit vârsta de 16 ani.*

A menționat instanța de apel că, sunt nefondate argumentele avocatului de încetare a procesului penal și declararea nulității ordonanței de punere sub învinuire, or, prin ordonanța din 03.01.2020, s-a dispus scoaterea lui Melentiev Vladimir de sub urmărire penală pe art.171 alin.(2) Cod penal și, prin aceeași ordonanță, s-a dispus continuarea urmăririi penale în privința acestuia pentru infracțiunea prevăzută de art.174 alin.(1) Cod penal, nefiindu-i aplicată nicio măsură preventivă.

Prin urmare, calitatea procesuală de bănuț a lui Melentiev Vladimir pentru comiterea infracțiunii pentru care a fost pus sub învinuire la 04.02.2020, a început să curgă de la data de 03.01.2020.

A indicat instanța de apel că, acțiunile inculpatului întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute la art.174 alin.(1) Cod penal – *raportul sexual altul decât violul, acte de penetrare vaginală, comise asupra unei persoane despre care știa cu certitudine că nu a împlinit vârsta de 16 ani.*

5. Nefiind de acord cu soluția instanței de apel, avocatul Musteață Sergiu, în numele

inculpatului, a declarat recurs ordinar, prin care a solicitat casarea hotărârilor adoptate cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care să fie încetat procesul penal în privința inculpatului, în legătură cu existența circumstanțelor care exclud tragerea la răspundere penală.

În motivarea recursului, întemeiat pe prevederile art.427 alin.(1) pct. 6) și 11) Cod de procedură penală, a invocat că, instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței, există o cauză de înlăturare a răspunderii penale.

Astfel, instanța de apel nu s-a pronunțat asupra motivelor apelului legate de falsificarea de către procuror a ordonanței din 03.01.2021, prin care ar fi dispus continuarea urmăririi penale pe art.174 Cod penal. Ordonanța de punere sub învinuire din 04.02.2020 în baza art.174 Cod penal, a fost emisă în afara urmăririi penale, nefiind pornită urmărirea penală conform rigorilor legii procesual-penale.

Totodată, a fost încălcat principiul *non bis in idem*, prevăzut la art.4 Protocolul nr.7 al Convenției Europene pentru Drepturile Omului, prin care urmărirea penală repetată în privința lui Melentiev Vladimir, pe aceleași acțiuni, a fost efectuată fără a fi pus sub învinuire.

La caz, Melentiev Vladimir nu a dat declarații în calitate de învinuit, nu a semnat nici un proces-verbal de audiere în calitate de învinuit, procesul-verbal de audiere nu a fost semnat de inculpat sau de avocat, iar declarațiile au fost redactate din timp de către procuror, contrar prevederilor procesual-penale și aduse în incinta Penitenciarului nr. 4, unde procurorul i-a adus la cunoștință inculpatului ordonanța de punere sub învinuire în baza art.174 alin.(1) Cod penal din aceeași dată.

Procurorul a falsificat din timp declarațiile indicate în procesul-verbal de audiere a învinuitului, încălcând normele procesual-penale, iar prima instanță a neglijat aceste încălcări procesuale, punându-i direct întrebarea inculpatului dacă recunoaște vinovăția, pe când corect urma să-l întrebe dacă dorește să dea declarații asupra acuzației aduse.

La fel, instanțele de fond nu au examinat argumentele apărării privind falsificarea ordonanței procurorului din 03.01.2020 - ordonanță prin care s-a dispus continuarea urmăririi penale pe art.174 Cod penal.

Prin urmare, instanțele de fond neîntemeiat au indicat că, prin ordonanța inexistentă din 03.01.2020, lui Melentiev Vladimir i-a fost acordat statutul de bănuït în comiterea infracțiunii prevăzute de art.174 Cod penal.

Potrivit ordonanței falsificate, prima instanță a făcut trimitere la prevederile art.284 alin.(5) Cod de procedură penală, argumentând că concomitent cu scoaterea de sub urmărire penală, este posibilă continuarea procesului penal.

Ulterior, instanța a făcut trimitere la art.284 alin.(6) Cod de procedură penală, indicând că, procurorul a dispus continuarea urmăririi penale pentru comiterea infracțiunii prevăzută la art.174 alin.(1) Cod penal, dar fără să examineze cererile privind falsificarea acestei ordonanțe, care nu exista la 03.01.2020 și fără ca însăși procurorul să invoce în ordonanța falsificată prevederile art.284 alin.(5), (6) Cod de procedură penală. Un argument suplimentar al falsificării ordonanței l-a considerat și faptul că, ordonanța procurorului din aceeași dată, orele 13:20, privind eliberarea lui Melentiev Vladimir, care s-a aflat la dosar după ordonanța falsificată, i-a fost adusă la cunoștință acestuia, pentru ce a semnat, pe când ordonanța falsificată de procuror nu a conținut nicio mențiune a aducerii

la cunoștința părții apărării a acesteia în aceeași zi.

Astfel, procurorul a încălcat termenele procesuale obligatorii privind menținerea persoanei reținute în calitate de bănuț, iar ordonanța privind eliberarea persoanei reținute din 03.01.2020, orele 13:20, a fost numerotată inițial cu nr. 40, ulterior, pentru a putea plasa în dosar ordonanța falsificată, procurorul a renumerotat ordonanța privind eliberarea persoanei reținute de la nr.40 la nr.42, ordonanță care conținea ștersături în locul plasării numărului documentului, pe când ordonanța falsificată cu data din urmă și plasată în dosar înaintea ordonanței privind eliberarea persoanei reținute, nu conținea ștersături.

Prin urmare, ordonanța de punere sub învinuire este lovită de nulitate, datorită încălcării termenelor procesuali. Totodată, indiferent de declararea nulității ordonanței de punere sub învinuire, pe motivul încălcării termenelor procesuali, procedurile penale în această cauză penală urmează a fi încetate, deoarece se încalcă dreptul de a nu fi urmărit de mai multe ori pentru aceeași acțiune.

Nulitatea ordonanței de punere sub învinuire pe art.174 Cod penal, a fost invocată atât la momentul aducerii la cunoștință a ordonanței de punere sub învinuire, cât și la informarea despre terminarea urmăririi penale. Nulitatea ordonanței de punere sub învinuire din 04.02.2020, urma a fi examinată în complex cu examinarea falsificării ordonanței din 03.01.2020.

6. Prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 11 aprilie 2022, recursul ordinar a fost admis, casată total decizia menționată și dispusă rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

În motivarea deciziei, instanța de recurs a menționat că, prima instanță nu a soluționat sub nicio formă plângerea avocatului Musteață Sergiu din 20.05.2021, privind declararea nulității ordonanței de punere sub învinuire a inculpatului și încetarea procesului penal, Or, la materialele cauzei lipsește încheierea instanței în aspectul vizat, lipsind o asemenea soluție și în dispozitivul sentinței.

La fel, prima instanță nu a apreciat probele conform prevederilor art.101 Cod de procedură penală, inclusiv cu circumstanțele concrete de fapt și drept invocate în rechizitoriu, neindicând motivele pentru care a respins probele și versiunile apărării, în special cele invocate în referința avocatului Musteață Sergiu din 03.07.2020, asupra rechizitoriului și învinuirii formulate inculpatului (f.d.154), în plângerea avocatului Musteață Sergiu din 20.05.2021 privind declararea nulității ordonanței de punere sub învinuire și încetare a procesului penal (f.d.151), repetate în cererile de apel și recurs.

Pe lângă aceasta, concluzia sumară și neclară că: „...calitatea procesuală de bănuț a lui Melentiev Vladimir pentru comiterea infracțiunii pentru care a fost pus sub învinuire la data de 04.02.2020 începe să curgă de la data de 03.01.2020...” este lipsită de suport juridic, nefiind argumentată în raport cu norme de drept procesual penal, în special art.art.63, 165, 283, 284, și 287 Cod de procedură penală și, nefiind în corespundare cu exigențele prescrise în art. 101 Cod de procedură penală, privind evaluarea și aprecierea probelor administrate în cadrul cauzei penale.

Totodată, soluția din dispozitivul sentinței prin care s-a dispus: „Se anulează condamnarea cu suspendarea condiționată a executării pedepsei stabilite lui Melentiev Vladimir prin sentința Judecătorei Chișinău din 23 octombrie 2018, prin care a fost recunoscut vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute de art.217 alin.(3) lit. e) Cod penal,

fiindu-i stabilită pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 1 an și 8 luni, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții de gestionare a substanțelor chimice și farmaceutice pe un termen de 3 ani, iar conform art.90 Cod penal executarea pedepsei cu închisoare a fost suspendată condiționat pe un termen de probațiune de 3 ani”, contravine prevederilor art.90 alin.(11) Cod penal, deoarece art.174 alin.(1) Cod penal, imputat inculpatului, nu reprezintă o infracțiune mai puțin gravă, iar problema anulării sau menținerii condamnării cu suspendarea condiționată a executării pedepsei nu a fost inițiată la propunerea organului care exercită supravegherea asupra comportamentului celor condamnați cu suspendarea executării pedepsei.

De asemenea, aplicarea sumară, în dispozitiv, de două ori a prevederilor art.85 Cod penal: „...la pedeapsa aplicată prin noua sentință...”, cât și dispoziția: „urmând ca durata executării pedepsei închisorii instituită în baza sentinței Judecătoriei Râșcani, mun. Chișinău din 24.09.2016, să fie computată pe parcursul executării pedepsei”, contravine prescripțiilor art.85 alin.(1) și (3) Cod penal, nefiind clară pedeapsa definitivă stabilită inculpatului, modul și durata de executare a acesteia.

În cauza dedusă judecății, instanța de recurs a constatat că, instanța de apel nu a reacționat, în modul prevăzut de lege, asupra erorilor de drept comise de instanța de fond, nu a soluționat sub nicio formă plângerea avocatului Musteață Sergiu din 20.05.2021 privind declararea nulității ordonanței de punere sub învinuire a inculpatului și încetarea procesului penal (f.d.151), menținând o sentință nemotivată și neîntemeiată legal.

La fel, nu au fost apreciate probele conform prevederilor art.101 Cod de procedură penală, inclusiv cu circumstanțele concrete de fapt și drept invocate în rechizitoriu, nefiind indicate motivele pentru care au fost respinse probele și versiunile apărării, în special cele invocate în referința avocatului Musteață Sergiu din 03.07.2020, asupra rechizitoriului și învinuirii formulate inculpatului (f.d.154), în plângerea avocatului Musteață Sergiu din 20.05.2021, privind declararea nulității ordonanței de punere sub învinuire a inculpatului și încetarea procesului penal (f.d.151), repetate în cererile de apel și recurs ordinar.

Mai mult, instanța de apel și-a întemeiat concluziile pe probe neverificate în ședința de judecată și neconsemnate în procesul-verbal, precum și nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel și repetate în recursul ordinar.

Astfel, instanțele de fond nu au judecat cauza penală în condițiile legii, deoarece au adoptat hotărâri care nu cuprind motive legale pe care se întemeiază soluția, motivarea soluției contrazicând dispozitivul hotărârii, acesta fiind expus neclar, iar instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel.

7. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 20 octombrie 2022, a fost respinsă ca nefondată plângerea avocatului Musteață Sergiu din 20 mai 2021 privind declararea nulității ordonanței de punere sub învinuire a inculpatului Melentiev Vladimir cu încetarea procesului penal și a fost respins apelul declarat, cu menținerea sentinței.

În motivarea deciziei, instanța de apel a indicat că, în cadrul cercetării judecătorești, s-a constatat cu certitudine vina inculpatului în comiterea infracțiunii prevăzute de art.174 alin.(1) Cod penal - *raportul sexual altul decât violul, acte de penetrare vaginală, comise asupra unei persoane despre care știa cu certitudine că nu a împlinit vârsta de 16 ani.*

Astfel, raportând norma penală incriminată inculpatului la starea de fapt a cauzei, în urma audierii participanților la proces, studierii minuțioase și sub toate aspectele a

materialelor cauzei penale, instanța de apel a stabilit, dincolo de orice îndoială rezonabilă că, la 01 ianuarie 2020, în jurul orei 21:00, inculpatul Melentiev Vladimir, fiind în stare de ebrietate alcoolică, urmărind scopul satisfacerii poftei sexuale cu Xxxxxx xxxxxx, știind cu certitudine că aceasta este minoră și că nu a împlinit vârsta de 16 ani, dându-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, prevăzând urmările lor și dorind în mod conștient survenirea acestora, a condus-o pe minora Xxxxxx xxxxxx în apartamentul nr.1 din xxxxxx xxxxxx xxx, xxxxxx, unde locuiește și, acolo, acționând cu intenție directă îndreptată spre atingerea scopului stabilit, a întreținut cu minora raport sexual altul decât violul, în forma actelor de penetrare vaginală.

Instanța de apel a apreciat că, probele administrate confirmă cu certitudine faptul raportului sexual altul decât violul, acte de penetrare vaginală, comise de către inculpat asupra minorei Xxxxxx despre care știa cu certitudine că nu a împlinit vârsta de 16 ani.

Referitor la afirmațiile că, nu este vinovat de săvârșirea infracțiunii incriminate, se atestă că probele acuzării, inclusiv declarațiile părții vătămate și ale martorului, în coroborare cu materialele cauzei penale, confirmă pe deplin vinovăția inculpatului.

În raport cu argumentele din apel prin care avocatul Musteață Sergiu a solicitat încetarea procesului penal în privința lui Melentiev Vladimir, instanța de apel a reiterat că, potrivit dispoziției art.284 alin.(5) Cod de procedură penală, concomitent cu scoaterea persoanei de sub urmărirea penală în cazurile prevăzute la alin.(2) pct.2) și 3) din articolul menționat, dacă fapta penală nu se impută altei persoane și nu este necesară continuarea procesului penal, prin aceeași ordonanță se dispune și clasarea cauzei penale.

La fel, a invocat instanța de apel că, potrivit art.284 alin.(6) Cod de procedură penală, dacă se dispune scoaterea persoanei de sub urmărirea penală doar cu privire la un capăt de acuzare sau în cazul prevăzut la alin.(2) pct.1) ori dacă din alte considerente este necesară continuarea urmăririi penale, procurorul, după caz, restituie cauza penală organului de urmărire penală, cu indicația respectivă, fixând termenul de urmărire penală, sau dispune o altă soluție în conformitate cu prezentul cod.

Prin urmare, prin ordonanța procurorului în Procuratura mun. Chișinău, Oficiul Râșcani, Nicolae Gurev din 03.01.2020, s-a dispus scoaterea lui Melentiev Vladimir de sub urmărire penală pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art.171 alin.(2) lit. b) Cod penal, cu continuarea urmăririi penale în privința lui Melentiev Vladimir pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art.174 alin.(1) Cod penal.

Astfel, instanța de apel a respins solicitarea apărătorului Musteață Sergiu privind declararea nulității ordonanței de punere sub învinuire a lui Melentiev Vladimir, or, prin ordonanța din 03 ianuarie 2020, s-a dispus scoaterea lui Melentiev Vladimir de sub urmărire penală pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art.171 alin.(2) Cod penal și, totodată, prin aceeași ordonanță, s-a dispus continuarea urmăririi penale în privința acestuia pentru infracțiunea prevăzută de art.174 alin.(1) Cod penal, nefiindu-i aplicată nici o măsură preventivă.

Prin urmare, calitatea procesuală de bănuț a lui Melentiev Vladimir pentru comiterea infracțiunii pentru care a fost pus sub învinuire la data de 04 februarie 2020 a început să curgă de la data de 03 ianuarie 2020.

Instanța de apel cercetând materialele dosarului, apreciind probele din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității lor, iar toate în ansamblu din

punct de vedere al coroborării lor, a stabilit că, fapta de săvârșirea căreia este învinuit inculpatul a avut loc și că această faptă a fost săvârșită anume de Melentiev Vladimir, faptă care întrunește elementele infracțiunii și care este prevăzută de art.174 alin.(1) Cod penal.

A conchis instanța de apel că, decizia de menținere a sentinței de condamnare a inculpatului pentru comiterea infracțiunii incriminate se întemeiază, atât în baza probelor administrate de către acuzare, care au fost cercetate și examinate atât în cadrul primei instanțe, cât și în instanța de recurs, cât și cu concursul analizei faptului dacă condamnarea este justificată, „în afara oricăror dubii rezonabile” (*hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului pronunțată în cauza Irlanda c. Regatului Unit, 18 ianuarie 1978*).

În contextul deciziei adoptate și motivate, instanța de apel a relatat că, nu pot fi reținute alegațiile avocatului Musteață Sergiu, în numele inculpatului Melentiev Vladimir, privind falsificarea ordonanței procurorului din 03 ianuarie 2020 deja după prezentarea materialelor cauzei penale spre cunoștință și plasarea acesteia la dosarul cauzei penale, ordonanță prin care ar fi dispus continuarea urmăririi penale pe art.174 Cod penal, acestea având un caracter pur declarativ, or instanței nu i-a fost prezentată vreo sentință de condamnare pe acest fapt.

8. Avocatul Musteață Sergiu, în numele inculpatului, invocând temeiurile prevăzute la art.427 alin.(1) pct. 6) și 11) Cod de procedură penală, declară recurs prin care solicită casarea deciziei instanței de apel, cu dispunerea încetării procesului penal conform solicitărilor din cererea de apel.

În motivarea recursului indică faptul că, instanța de apel nu a examinat pe deplin argumentele plângerii, în special referitor la falsificarea ordonanței din 03.01.2020, pe care instanța de apel și-a întemeiat concluzia respingerii plângerii privind declararea nulității ordonanței de punere sub învinuire din 04.02.2020.

Instanța de apel nu a examinat nici argumentele apărării privind indiciul de falsificare, manifestat prin ștergerea și modificarea numerotărilor paginilor dosarului cauzei penale la filele de după ordonanța falsificată, datată cu 03.01.2020.

În argumentarea concluziei de respingere a plângerii privind declararea nulității ordonanței de punere sub învinuire din 04.02.2020, instanța de apel invocă prevederile art.284 alin.(6) Cod de procedură penală, însă le interpretează conform unei stări care nu corespunde situației și anume că, pe această cauză penală nu erau mai multe capete de acuzare, ca odată cu scoaterea de sub urmărire penală doar cu privire la un capăt de acuzare, să poți continua urmărirea penală pe celelalte capete de acuzare.

Totodată, alte considerente din care era necesară continuarea urmăririi penale, care să fie prevăzute de lege, nu se constată în această cauză penală.

Aceste constatări ale instanței de apel, referitor la continuarea urmăririi penale pentru aceeași faptă, în esență, pot fi apreciate ca o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței, deoarece, nu existau la data de 03.01.2020, mai multe capete de acuzare pe care putea fi continuată urmărirea penală.

Consideră apărarea că, instanța de apel a interpretat și a aplicat eronat prevederile art.284 alin.(5), (6) Cod de procedură penală, ca temei de continuare a urmăririi penale.

Argumentele recursului, se reiterează în partea ce se referă la acțiunile procurorului, fiind încălcat principiul *non bis in idem*, prevăzut la art.4 al Protocolului nr.7 CEDO.

La fel, consideră că, decizia instanței de apel nu cuprinde motivele legale pe care se

întemeiază soluția, că instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, că instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței și că persoana condamnată a fost judecată anterior în mod definitiv pentru aceeași faptă sau există o cauză de înlăturare a răspunderii penale.

9. În conformitate cu prevederile art.431 alin.(1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, procurorul a depus referință asupra recursului declarat, menționând că acesta urmează a fi declarat inadmisibil, ca fiind vădit neîntemeiat și lipsit de temeiuri legale.

10. Judecând recursul declarat în baza materialelor dosarului și în raport cu motivele invocate, instanța de recurs concluzionează că acesta urmează a fi admis.

Conform art.435 alin.(1) pct.2) lit. c) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța de recurs admite recursul, casează hotărârea atacată și dispune rejudecarea cauzei de către instanța de apel, în cazul în care eroarea nu poate fi corectată în instanța de recurs.

Potrivit art.427 alin.(1) pct. 6) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, inclusiv în temeiul când instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, hotărârea atacată nu cuprinde motive legale pe care se întemeiază soluția, motivarea soluției contravine dispozitivului hotărârii, acesta este expus neclar.

Instanța de recurs doar verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Prin urmare, instanța de recurs poate să intervină în soluția instanței de apel, inclusiv și să o caseze, atunci când se constată admiterea erorilor de drept, de natură să afecteze echitatea desfășurării procesului și care au avut drept consecință adoptarea unei hotărâri neîntemeiate.

Analizând textul deciziei contestate prin prisma argumentelor și temeiurilor de casare invocate în recurs, completul de judecată constată că criticele aduse de către titularul cererii de recurs și-a găsit confirmare, iar hotărârea instanței de apel urmează a fi desființată, din considerentele ce urmează a fi expuse în continuare.

În conformitate cu art.417 alin.(1) pct. 8) Cod de procedură penală, decizia instanței de apel trebuie să cuprindă temeiurile de fapt și de drept care au dus, după caz, la respingerea apelului, precum și motivele adoptării soluției date.

Potrivit art.436 alin.(2) Cod de procedură penală, pentru instanța de rejudecare, indicațiile instanței de recurs sunt obligatorii în măsura în care situația de fapt rămâne cea care a existat la soluționarea recursului.

Conform art.419 Cod de procedură penală, rejudecarea cauzei de către instanța de apel se desfășoară potrivit regulilor generale pentru examinarea cauzelor în primă instanță, care se aplică în mod corespunzător.

În speță, instanța de recurs constată că, deși prevederile legale citate sunt obligatorii, la rejudecarea cauzei au fost ignorate.

De altfel, ținând cont de criticile din recurs, invocate prin prisma art.427 alin.(1) pct. 6) Cod de procedură penală, completul de judecată menționează că, instanța de apel, în decizia pronunțată la 20 octombrie 2022, nu a îndeplinit indicațiile date de către Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție prin decizia din 11 aprilie 2022, care, potrivit art.436 alin.(2) Cod de procedură penală, sunt obligatorii în măsura în care situația de fapt

rămâne cea care a existat la soluționarea recursului.

Astfel, în decizia instanței de recurs de remitere a cauzei la rejudecare au fost date indicații clare, în privința cărora instanța de apel la o nouă rejudecare urma să se expună și să țină cont, însă contrar acestor indicații, aspectele evidențiate au fost lăsate fără soluționare sau examinate superficial, mai mult au fost admise aceleași erori de drept.

Potrivit art.414 alin.(1), (5) și (6) Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală, și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel, se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în apel, nefiind în drept să-și întemeieze concluziile pe probele cercetate de prima instanță dacă ele nu au fost verificate în ședința de judecată a instanței de apel și nu au fost consemnate în procesul-verbal.

În acest sens, completul de judecată, în mod repetat, atestă că instanța de apel nu a reacționat, în modul prevăzut de lege, asupra erorilor de drept comise de instanța de fond, repetându-le întocmai, constatând în decizia instanței de apel admiterea aceluiași erori de procedură la examinarea plângerii avocatului Musteață Sergiu din 20.05.2021, privind declararea nulității ordonanței de punere sub învinuire a inculpatului și încetarea procesului penal (Vol. I, f.d.151). Or, deși instanța de apel a dispus în dispozitivul deciziei respingerea ca nefondată a plângerii menționate, nu și-a argumentat concluzia sumară că *calitatea procesuală de bănuț a lui Melentiev Vladimir pentru comiterea infracțiunii pentru care a fost pus sub învinuire la data de 04.02.2020 începe să curgă de la data de 03.01.2020*, în raport cu norme concrete de drept procesual penal, în special art.art.63, 165, 283, 284, și 287 Cod de procedură penală.

La remiterea cauzei la rejudecare, instanța de recurs a accentuat și faptul că, instanța de apel nu a apreciat probele administrate prin prisma prevederilor art.101 Cod de procedură penală, inclusiv cu circumstanțele concrete de fapt și drept invocate în rechizitoriu, neindicând motivele pentru care a respins probele și versiunile apărării, invocate în referința avocatului Musteață Sergiu din 03.07.2020 și privind declararea nulității ordonanței de punere sub învinuire a inculpatului și încetarea procesului penal, repetate în cererile de apel și recurs ordinar.

Prin urmare, aceste aspecte urmau a fi luate în considerare de către instanța de apel la rejudecarea cauzei, or, în situația în care aceasta a ajuns la concluzia menținerii condamnării inculpatului, instanța de apel urma să motiveze în hotărâre admisibilitatea sau inadmisibilitatea tuturor probelor administrate.

Instanța de recurs constată că, instanța de apel nu a elucidat pe deplin circumstanțele faptice, precum și nu a apreciat toate probele în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor. Or, conform prevederilor art.art.100 alin.(4), 101 alin.(1)-(4) Cod de procedură penală, verificarea probelor este o activitate a instanței privind constatarea veridicității probei sub aspectul corespunderii datelor - cu realitatea obiectivă.

Verificarea constă în analiza probelor administrate, coroborarea lor cu alte probe, verificarea sursei de proveniență a probelor aceste activități având loc doar prin aplicarea procedurilor probatorii prevăzute de cod și se efectuează la toate fazele procesului penal.

Sunt supuse verificării atât datele de fapt, cât și mijloacele de probă din care au fost obținute. Probele se verifică atât prin efectuarea acțiunilor procesuale prevăzute de Codul

de procedură penală, cât și printr-o analiză logică a conținutului probei, a coroborării lor.

Într-o hotărâre este necesar nu numai de a enumera statistic probele, dar și de a expune esența acestora și legătura lor cu conținutul altor probe care în ansamblu confirmă sau infirmă o circumstanță pe cauză, de a argumenta de ce unele probe sunt admise, iar altele respinse.

Concluziile formulate în decizie, poartă un caracter generic asupra operațiunii de cercetare și verificare a probelor, însă, așa cum examinarea probelor constituie elementul-cheie la pronunțarea unei hotărâri corecte și legale, lăsarea fără apreciere și aprecierea abstractă a acestora duce la pronunțarea unei hotărâri incomplete, neîntemeiate și cu o doză sporită de incertitudine asupra calității efectuării actului de justiție.

Totodată, instanța de apel și-a întemeiat concluziile pe probe neverificate în ședința de judecată a instanței de apel și neconsemnate în procesul-verbal, cum ar fi cele de la f.d.38-39, 72 și nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, repetate și în recursul ordinar declarat.

Mai mult, instanța de apel a omis și indicațiile instanței de recurs referitor la erorile admise la stabilirea pedepsei, or, pedeapsa definitivă aplicată inculpatului contravine prescripțiilor din art.art.85 alin.(1) și (3), 90 alin.(11) Cod penal.

Pe de altă parte, completul de judecată menționează că, motivarea hotărârii judecătorești trebuie realizată într-o manieră clară și coerentă, întrucât, pe de o parte, este indispensabil necesară pentru controlul exercitat de jurisdicția ierarhic superioară, iar pe de altă parte, constituie, pentru părțile litigante, o garanție împotriva arbitrariului, furnizându-le dovada că cererile și mijloacele lor de apărare au fost riguros analizate.

Motivarea hotărârii reprezintă un element de transparență a justiției inerent oricărui act jurisdicțional, iar hotărârea judecătorească este rezultatul unui proces logic de analiză științifică a pretențiilor deduse judecății, dispozițiilor legale incidente și probelor administrate în cauză în scopul aflării adevărului, urmare a unui raționament logic-juridic care se reflectă în motivarea acesteia.

Conform jurisprudenței CtEDO, expuse în cazurile aplicării art.6 al Convenției, o hotărâre motivată demonstrează că părțile au fost auzite în cadrul procesului penal, oferă posibilitatea ca această hotărâre să poată fi verificată în cadrul căilor de atac și posibilitatea persoanelor interesate de a pregăti o cerere de apel sau recurs (Suominen c. Finlandei (2003) § 37, Kuznetsov și alții c. Rusiei (2007) § 85).

În afară de aceasta, motivarea hotărârilor este un instrument important în asigurarea transparenței justiției și existența unui control social asupra acesteia (Hirvisaari c. Finlandei (2001) § 30).

Din circumstanțele expuse, completul de judecată conchide că, instanța de apel deficitar și-a motivat soluția, încălcând prevederile art.art.414, 417-418 Cod de procedură penală, prin ce s-a comis erorile de drept prevăzute de art.427 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală.

La rejudecarea cauzei, instanța de apel are obligația să înlăture erorile menționate, să țină seama de împrejurările expuse, care au servit temei de casare a soluției adoptate, cu respectarea prevederilor art.414 Cod de procedură penală, să verifice legalitatea și temeinicia sentinței atacate, să dea o apreciere obiectivă probelor administrate în cauză și, în dependență de datele obținute, să pronunțe o hotărâre legală, întemeiată și motivată, care

să corespundă prevederilor art.417 Cod de procedură penală, precum și să cerceteze minuțios aspectele învinuirii înaintate, argumentând clar concluziile sale în decizia adoptată, ținând cont de motivele expuse în pct.10 al prezentei decizii.

11. În conformitate cu art.art.434, 435 alin.(1) pct.2) lit. c) Cod de procedură penală, completul de judecată

d e c i d e:

Admite recursul declarat de către avocatul Musteață Sergiu, în numele inculpatului, casează integral decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 20 octombrie 2022, în cauza penală în privința inculpatului *Melentiev Vladimir xxxxxx* și dispune rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune căilor de atac.

Președinte

Țurcan Anatolie

Judecători

Daguța Sergiu

Talpă Boris

Eremciuc Ghenadie

Parfeni Oxana